

Asia: VN/9125/2021-TEM-1

Luonnokset valtioneuvoston asetuksiksi (3 asetusta) / Alueiden kehittäminen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikka 2021 - 2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa asetusluonnoskokonaisuutta koskevat näkemyksenne ja yleiset huomiot alla olevaan tekstikenttään. Yksityiskohtaiset vastaukset pyydämme esittämään asetuskohtaisesti alempana olevan ryhmittelyn mukaisesti.

Suomen Yrittäjät korostaa, että alueiden kehitystyötä ohjaavat yritykset. Tämän johdosta uudessa lainsäädännössä ja sitä täsmentävissä asetuksissa, joita tämä lausunto koskee, on huomioitava kauttaaltaan elinkeinoelämän osallistaminen, elinkeinoelämän tarpeiden ennakoiminen ja kuuleminen. Yritykset ovat tunnistettava aluekehittämisen keskeisimpänä voimavarana, julkisen hallinnon kumppaneina ja tuottajana julkisen sektorin järjestämille palveluille. Käsiteltävänä olevat asetukset palvelevat monin osin ja aiheellisesti tätä ylle kirjoitettua tarkoitusta. Suomen Yrittäjillä on luonnokseen muutamia esityksiä ja täsmennyksiä, jotka vahvistavat elinkeinoelämän osallistamista ja huomioimista alueiden kehittämiseen.

Vähemmän hallintoa ja yritysten löydettävä sopivat hakukohteet

On myös huomioitava, että yrittäjien kannalta ei ole monesti oleellista, onko kyse kenen viranomaisen palveluista tai tehtävistä, vaan hallinnollisten raja-aitojen täytyy olla mahdollisimman huomaamattomia asiakkaille.

Asetuksessa ehdotettujen säännösten tarkoituksena on selkeyttää säännöksiä sekä tuen hakijoiden ja saajien kannalta että toimivaltaisten viranomaisten menettelyistä niiden myöntäessä rahoituslain mukaisia tukia. Tämä on erittäin kannatettava tavoite.

Tarkoituksena on myös vähentää tulkintaeroja eri tilanteissa ja näin yhtenäistää käytäntöjä. Yhdenmukaiset käytännöt tehostavat tuen käyttöä ja ovat tärkeitä tuen saajien yhdenvertaisen kohtelun kannalta.

Tulevina vuosina on liikkeellä ehkä ennätysmäärä varoja alueiden kehittämiseen. Merkittävä osa tästä ovat perinteiset EU:n rakennerahat. Monet yritykset kokevat, että rakennerahojen hanketoiminta on hankalaa ja rahoitukseen sisältyy liikaa rajaavia ehtoja. Valtaosa yrittäjistä tarvitsee konkreettista apua hankehallinnossa ja byrokratian tulkinnassa. Markkinointiviestinnällä on taattava, että pk-yritykset löytävät oikeaan aikaan heille sopivat hankkeet ja yritysneuvonnan on alueilla myös palveltava tätä tarkoitusta.

Tähän alueilla on oltava saatavilla yrittäjien tarvitsemia palveluita ja tukea. Julkisen hallinnon henkilöresursseja tulisikin siirtää lähemmäksi kenttää ja yrittäjien arkea. On välttämätöntä panostaa myös yrityksille kohdennettuun markkinointiviestintään.

Myös pk-yritysten kanssa toimivat tahot alueilla, kuten kunnat, tarvitsevat lisätukea (teknistä ja taloudellista), jotta ne voisivat olla paremmin mukana vahvistamassa rakennerahojen vaikutusta pk-sektoriin.

Yrittäjät pitää säännösten tarkoitusta onnistuneena ja erittäin tärkeänä. Rakennerahastojen hallinto on monelle pk-yrittäjälle ylitsepääsemätön haaste.

Valtaosa yrittäjistä tarvitsee konkreettista apua hankehallinnossa ja byrokratian tulkinnassa.

Tämän lisäksi on taattava, että yrityksillä on tietoisuus hankerahoituksen mahdollisuuksista. Yrityksille ei ole usein niinkään huomionarvoista se, milloin milläkin alueella avautuu jonkun ohjelman hankehaku. Yrityksen kiinnostuksensa herättää ennemmin se potentiaalinen hyöty, mitä yritys hankkeella voi saavuttaa, kuinka yrityksen tulee edetä mukaan päästäkseen ja ketkä tahot yritystä voivat auttaa asian käytännön kysymyksissä.

Myös pienempien pk-yritysten on voitava osallistua hankehakuihin ja yrityksille on oltava tarjolla riittävästi käytännön tukea. Suomen kaikista yrityksistä yli 93 prosenttia on alle 10 hengen yksin- ja mikroyrityksiä.

Viime keväänä yrittäjäjärjestön aloitteesta lanseerattujen maakunnallisten selviytymissuunnitelmien toimeenpanoon on sitouduttava ja hankkeiden on tuettava tätä.

Yleistä

Onko asetuksen rakenne mielestänne selkeä sen soveltamisen kannalta?

Jos katsotte, että asetuksen rakenne edellyttää tarkennuksia, voisitteko tarkentaa miltä osin ja miten?

-

1 luku Viranomaiset ja niiden tehtävät

1-4 § EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman viranomaiset ja niiden tehtävät ja vaatimukset

- **Onko tehtävistä ja vaatimuksista säädetty selkeästi?**
- **Miltä osin muistiota pitäisi tarkentaa tältä osin?**

Kyllä on.

Viranomaisten vastuut ja roolit ovat oltava säädännössä selkeät, johon valmistelussa on aiheellisesti pyritty. Samalla on huomioitava, että yrittäjien kannalta ei ole monesti oleellista, onko kyse kenen viranomaisen palveluista tai tehtävistä, vaan hallinnollisten raja-aitojen täytyy olla mahdollisimman huomaamattomia asiakkaille.

Rakennerahojen hankerahoituksella on mahdollista uudistaa suomalaista elinkeinorakennetta ja tukea yritysten roolia tki-toiminnassa. Yrityksille on taattava mahdollisimman asiakaslähtöinen toimintamalli viranomaisten kanssa.

5 ja 6 § Välittävän toimielimen tehtävien kokoaminen

- **Onko kokoamisesta säädetty selkeästi? Tulisiko tehtävien kokoamista avata asetuksen muistiossa?**

Alueiden ja elinkeinoelämän kannalta olisi tärkeää, että välittävinä viranomaisina toimisivat useammat maakuntaliitot. Tämä vastaisi paremmin EU:n subsidiariteettia eli läheisyysperiaate, minkä tavoite on, että päätökset tehdään mahdollisimman lähellä ihmisiä ja yrityksiä, joita ne koskevat.

EU:n alue- ja rakennetukien myöntäminen keskitetään edellisen ohjelmakauden tapaan neljään ely-keskukseen (6 §). On kuitenkin erittäin tärkeää, että ely-keskukset ja niiden sivutoimipisteet toimivat aktiivisesti koko toimialueellaan ja kaikissa toimipisteissä.

Yrittäjien ja elinkeinoelämän kannalta ongelmallista on, että sellaisia hanke- ja asiantuntijoita ei toimi yritysten rajapinnassa riittävästi, jotka auttaisivat kertomaan minkälaisia rahoituksia yrittäjillä olisi käytössä ja kuinka hankehakemukset käytännössä laaditaan.

Yksi kehittämiskohta on myös, että maantieteelliset toimintarajat estävät muutoin pätevien hankkeiden rahoituksen. Jos hanke ylittää maakunnan tai elyn maantieteelliset rajat, niihin ollaan yleensä kovin varovaisia myöntämään rahoitusta.

Maakuntaliitoille tulee varmistaa riittävä resurssointi rakennerahasto-ohjelmien toteuttamiseen mm. ohjelman teknisen tuen riittävän osuuden kautta. Tällöin turvataan myös 4 § 1 mom. mukaiset hallinto- ja valvontajärjestelmän keskeiset vaatimukset.

7 § Alueiden uudistumisen neuvottelukunnan (AUNE) kokoonpano

- **Pitäisikö neuvottelukunnan tehtävästä säätää tarkemmin (vrt. lain 15 §)?**

Eduskunnan käsittelyssä olevan hallituksen esityksen 15 § (HE47/2021) mukaan neuvottelukunnan tarkoitus on olla eri hallinnonalojen ja maakuntien liittojen ja muiden toimijoiden välinen yhteistyöelin. Aunen tehtävä on myös seurata aluekehittämispäätöksen toimeenpanoa, mikä on erittäin tärkeä ja kannatettava tehtävä.

Aluekehittämispäätöksen tehtävä on elinkeinoelämän näkökulmasta ollut epäselvä ja sen vaikuttavuutta on paikoin kyseenalaistettu. Aunelle on annettava työkaluja alke-päätöksen tehokkaampaan seurantaan ja jotta tällä valtioneuvoston yleisistunnon päätöksellä voidaan saavuttaa enemmän vaikuttavuutta.

Lisäksi on tärkeää, että Aunessa on edustajia muualtakin kuin julkisesta hallinnosta. Edustettuina tulee olla keskeisimmät aluekehittämisen toimijat. Siksikin on hyvä ja kannatettavaa, että asetukseen on kirjattu, että edustus nimetään myös mm. elinkeinojärjestöistä. Elinkeinoelämä on keskeinen aluekehittämisen toimija.

9 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman seurantakomitea

- **Onko seurantakomiteasta ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?**
- **Onko seurantakomiteasta ja sen sihteeristöstä säädetty selkeästi?**

Itsessään kohdassa 9§ ei käytännössä ole määritelty seurantakomitealle tehtäviä. Tehtävät on lueteltu muistiossa. Seurantakomiteasta ja sen sihteeristöstä on säädetty selkeästi.

Suomen Yrittäjät tuo täten myös esille, että nykykäytännön mukaisesti seurantakomitea kokoontuu kaksi kertaa vuodessa käsittelemään sille EU-lainsäädännössä määritellyt tehtävät. Jotta komitealla olisi tosiasiallinen mahdollisuus seurata ajantasaisesti rakennepolitiikan toimeenpanoa, voitaisiin seurantakomiteaa informoida ja tiedottaa aktiivisemmin kokousten välillä.

**10 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valtakunnallisen teeman johtoryhmä
Onko johtoryhmästä ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?**

- **Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää?**

Kyllä nähdäksemme on. Rakennerahastovarojen tehokkaan ja vaikuttavan käytön takaamiseksi on erittäin kannatettavaa, että johtoryhmän tehtävänä on myös seurata, että rakennepolitiikan ohjelman valtakunnallinen ja alueellinen toiminta täydentävät ja tukevat toisiaan valtakunnallisessa teemassa. Säädöksen mukaan johtoryhmässä voisi olla alan asiantuntijaedustus, joka Yrittäjät pitää erityisen kannatettavana. Yrittäjät pitää tärkeänä, että johtoryhmässä on laaja-alaista osaamista yhteiskunnan eri sektoreilta, kuten elinkeinoelämästä.

11 § Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) toimikausi ja kokoonpano

Onko MYR:n kokoonpanosta säädetty selkeästi, kuitenkin aluekohtainen joustavuus säilyttäen?

Onko sihteeristön kokoonpanosta ja tehtävistä säädetty selkeästi, kuitenkin aluekohtainen joustavuus säilyttäen?

Kokoonpano on laaja ja kattava, kuten täytyykin olla. MYR on tärkeä toimielin, joka kokoaa yhteen alueensa keskeisimmät aluekehittämisen toimijat. Siksikin on tärkeää ja kannatettavaa, että asetuksen mukaan kokoonpanoon kuuluvat myös elinkeinojärjestöt.

Yrittäjät esittää, että MYR:n on oltava maakunnan rakennerahastotoimintaa linjaava strateginen elin ja sen tehtävänä tulisi olla ohjata maakunnan EU-rahojen toimintaa ja kohdentamista. Toiminnan pitäisi painottua hankehakujen linjauksiin ja ohjelman toteutuksen seurantaan. MYR:n tulisi myös linjata maakunnan suuria strategisia hankkeita.

Asetuksen muistiossa todetaan, että MYR:n sihteeristön kokoonpanossa tulee ottaa huomioon jääviysasiat eli tuen saajat, esimerkiksi järjestöt, eivät voi olla sen jäseniä. Esteellisyys ja jääviysasiat on otettava vakavasti ja ne on huomioitava kaikessa päätöksenteossa. Järjestöjen jättäminen pois sihteeristöstä vaatii silti lisäperusteluja ja asian uudelleentarkastelua. Yrittäjät esittää, että työ- ja elinkeinoministeriö tarkastelee vielä kertaalleen järjestöjen mahdollisen edustuksen sihteeristössä.

Osa maakunnista saattaisi nimetä järjestöjen edustajia sihteeristöön, vaikka tätä ei asetuksessa edellytetäisi. Nyt asetuksen muistio käytännössä kieltää järjestöjen edustuksen. Ei ole myöskään oletettavissa, että järjestöjen edustajat olisivat automaattisesti tuen hakijoita toimikautensa aikana. TEM voisi vielä selvittää, että olisiko mahdollisesti riittävä ja asianmukainen menettely, että järjestön edustaja jäävää itsensä niiden asioiden käsittelyssä, joissa hän on esteellinen.

Miltä osin täydentäisitte tai muuttaisitte 1 luvun säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 1

Suomen Yrittäjät pitää maakunnan yhteistyöryhmää tärkeänä aluekehittämisen toimielimenä. Jatkossakin yhteistyöryhmällä on oltava tosiasiallista vaikuttavuutta ja päätösvaltaa sekä sen lausuntoja on pidettävä sitovina. Yhteistyöryhmän vaikutusmahdollisuuksia ei tule heikentää. Vaikka MYR:istä säädetään hallituksen esityksessä (47/2021) aiempaa yleisemmin, on yhteistyöryhmän oltava edelleen keskeinen aluekehittämistoiminnan toimeenpanon yhteensovittamisen kumppanuuselin maakunnassa.

Elinkeinojaostot maakuntien liittoihin

Suomen Yrittäjät esittää, että joko MYR:n tai suoraan maakuntahallituksen alaisuuteen perustetaan elinkeinojaostot. Tämä on erityisen perusteltua nyt, kun Suomi elpyy koronapandemian aiheuttamista seurauksista yrittäjyyteen, työllisyyteen ja investointeihin. Elinkeinojaostojen perustamiseen tulisi kannustaa ja suositella vähintään asetusta täsmentävässä muistiossa. Elinkeinojaoston tehtävänä olisi yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyölinjausten valmistelu, edunvalvonta elinkeinoelämän kilpailukyvyn ylläpitämiseen ja kehittämiseen liittyvissä asioissa ja maakunnan elinkeinopolitiikkaan liittyvien sekä maakunnallisten selviytymissuunnitelmien toimeenpanon seuranta. Elinkeinojaosto toimii mm. Varsinais-Suomessa ja siitä on hyviä kokemuksia myös muissa maakuntien liitoissa.

2 luku Ohjelmatyö ja yhteistyömenettelyt

Onko ohjelmatyöstä ja yhteistyömenettelyistä säädetty selkeästi ja riittävästi? Jos ei,

- **mitä voisi selkeyttää?**
- **miltä osin haluaisitte täydentää tai muuttaa ehdotettuja säännöksiä?**

-

Pykäläkohtaisia kysymyksiä:

13 §. Aluekehittämispäätöksen valmistelu, sisältö, toimeenpano ja seuranta

- **Onko aluekehittämispäätöksen valmisteluun osallistujista, sisällöstä ja toimeenpanosta tarpeen säätää tarkemmin?**

14 § Maakuntaohjelman sisällön rakenne, valmistelu ja aikataulu

- **Onko maakuntaohjelman sisällöstä ja laatisesta säädetty riittävästi ottaen huomioon toisaalta alueiden välinen vertailtavuus ja toisaalta alueellinen joustavuus?**

15 § Alueiden kehittämisen keskustelut

- **Onko kuvattu riittävän selkeästi alueiden kehittämisen keskustelujen osallistajat, tavoiteltu lopputulos sekä seuranta?**

16 §. Kestävän kaupunkikehittämisen johtoryhmä Onko johtoryhmästä ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?

- **Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää?**

13 § Aluekehittämispäätöksestä: Aluekehittämispäätöksen on pysyttävä ajassa mukana ja tarpeen tullen sitä on voitava päivittää kesken vaalikauden. Esimerkiksi Yrittäjät näkee, että päätös olisi tullut avata koronakriisin johdosta. Asetusluonnoksessa todetaan, että aluekehittämispäätös valmistellaan hallituskauden ensimmäisen vuoden loppuun mennessä. Yrittäjät esittää, että asetukseen lisätään täsmennys siitä, että aluekehittämispäätöstä voidaan tarkastella ja päättää hallituskauden aikana uudelleen, mikäli toimintaympäristössä tapahtuu huomattavia muutoksia. Samoin on hyvä pitää mielessä, että maakuntien rajat eivät saa muodostua esteeksi laajemmalle, maakuntien hallinnolliset rajat ylittävälle aluekehittämiselle. Asiasta on säädetty selkeästi. Valmistelussa on varmistettava, että mukana ovat muutkin tahot kuin julkisen hallinnon edustajat. Yrittäjät esittää, että valmistelijoihin lisätään ”keskeiset järjestöt”.

15 § Alueiden kehittämisen keskustelut: Aluekehittämiskeskusteluiden on syytä olla tavoitteellisia ja tuloksiin tähtäviä. Aluekehittämiskeskustelujen kytkentä aluekehittämispäätökseen on tärkeää. Aluekehittämiskeskusteluiden on oltava läpinäkyviä ja niistä on raportoitava mahdollisimman avoimesti. Siksikin on hyvä, että asetuksessa säädetään, että keskustelujen lopputuloksena on asiakirja, jossa kuvataan valtioneuvoston ja alueiden näkemys aluekehityksen tilannekuvasta, toimintaedellytyksistä ja kehittämisen painopisteistä.

Esitämme, että aluekehittämiskeskusteluissa käytettäisiin osallistavaa toimintatapaa, jotta vuoropuhelu käytäisiin muidenkin kuin julkisen hallinnon välillä. Esimerkiksi keskusteluihin voitaisiin pyytää kirjallinen lausunto tai toteuttaa suullinen kuuleminen aluekehittämisen keskeisiltä toimijoilta, kuten järjestöiltä.

16 § Kestävän kaupunkikehittämis johtoryhmästä. Kestävän kaupunkikehittämisen suunnitelma ja johtoryhmä pitää sisällään vain suurimpien kaupunkien, yliopistokaupunkien ja yliopistokeskustaupunkien ja valtion välillä tehtävät ekosysteemisopimukset. Tämä jättää pois useita kasvuhakuisia ja -kykyisiä innovatiivisia paikkakuntia, missä on vahvaa metsä- ja kaivosteollisuutta, matkailua, elintarviketuotantoa ja tuhansia yrityksiä, jotka toimivat näissä ekosysteemeissä. Rakennerahasto-ohjelmien alueiden tasa-arvoisen kohtelun periaatteiden mukaisesti näille alueille tulisi rakentaa omat kasvuskenaariosuunnitelmat ja tarvittaessa osoittaa niihin ekosysteemisopimuksia vastaavaa valtionrahoitusta.

3 luku Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hallinnointi

17 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman valvojana toimimisen vaatimukset

18 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman valvojan tehtävät

Onko Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien valvojana toimimisen vaatimukset ja tehtävät kuvattu selkeästi?

o **Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää tai niiden perusteluja?**

Lausunnossa olleessa rakennerahasto-ohjelman monessa toimintalinjassa on todettu Interreg-ohjelma. Yrittäjien näkemyksen mukaan se on tavannut perustua julkisten organisaatioiden ja oppilaitosten yhteistyöhön, ja yritykset ovat siinä olleet varsin vähän mukana. Yritysyhteistyötä tässä asiassa on parannettava tavoitteellisesti ja oleellisesti. Samoin tulee huolehtia siitä, että myös pienimmät pk-yritykset voivat aidosti osallistua Interreg-hankehakuihin. Suomen kaikista yrityksistä noin 93 prosenttia on alle 10 hengen yksin- ja mikroyrityksiä

21 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnin vaatimukset

22 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansallisen vastinrahoituksen hallinnointiin liittyvät tehtävät

Onko Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnin vaatimukset ja tehtävät kuvattu selkeästi (21 - 22 §)?

- **Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää tai niiden perusteluja?**

-

Muita huomioita lukuun 3

-

Muita huomioita toimeenpanoasetuksesta ja sen muistiosta?

Mitä muuta haluatte kommentoida asetuksen sisältöön tai muistioon nähden?

Parhaat mahdollisuudet saavuttaa onnistuneita tuloksia rakennerahastopolitiikassa syntyvät silloin, kun rahoitus kohdistetaan mahdollisimman suoraan yritysten toimintaympäristöön vaikuttaviin hankkeisiin. Tulevina vuosina on liikkeellä ehkä ennätysmäärä aluekehitysvaroja, joista yksi on EU:n rakennepoliittiset määrärahat. Kaikessa toiminnassa on huomioitava yritysten mahdollisuudet vastata hankehallinnointiin, ja yrityksille on oltava tarjolla riittävästi käytännön tukea. Rakennerahastojen hallinto on monelle pk-yrittäjälle ylitsepääsemätön haaste.

Yleistä

Onko asetuksen rakenne mielestänne selkeä sen soveltamisen kannalta?

Jos katsotte, että asetuksen rakenne edellyttää tarkennuksia, voisitteko tarkentaa miltä osin ja miten?

-

1 luku Yleiset säännökset

1 § Soveltamisala

2 § Suhde muuhun lainsäädäntöön

Ovatko asetuksen soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön selkeät?

-

Miltä osin täydentäisitte tai muuttaisitte 1 luvun säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 1

-

2 luku Tuen käyttökohteet ja tukea koskevat yleiset säännökset

Onko tukea koskevista yleisistä säännöksistä säädetty selkeästi ja ehdotettua rahoituslakia tarpeellisesti täydentäen?

-

Luvun 4 - 8 §:t vastaavat pääosin voimassa olevaa sääntelyä. Onko näiltä osin ehdotuksia säännösten sisällön kehittämiseksi?

Asetuksessa esitetään, että jos hankkeen kokonaisuudesta vastaava henkilö vaihtuisi, olisi tuen saaja velvollinen ilmoittamaan asiasta rahoittajalle. Vaihdos voisi edellyttää sitä, että tuen saaja hakisi muutosta hankkeen tukipäätökseen. Ilmoitusvelvollisuus hankevastaavan vaihtumisesta on kohtuullinen toimenpide. Yrittäjien mielestä uuden tukipäätöksen hakeminen olisi puolestaan omiaan lisäämään hallinnollisia menettelyitä ja byrokratiaa. Vaikka tukipäätöksen uusintaminen olisikin muodollinen toimenpide, aiheuttaisi se erityisesti mikro- ja pienyrityksissä ja järjestöissä tarpeetonta epävarmuutta ja byrokratiaa. Yrittäjät silti kannattaa sitä, että hankkeessa työskentelevillä on hankkeen toteuttamisen kannalta tarvittava koulutus tai osaaminen. Yrittäjät esittää, että asetukseen täsmennettäisiin, että hankevastaavan vaihtuessa uuden tukipäätöksen anomista tulisi vaatia vain erittäin painavasta ja poikkeuksellisesta syystä.

Miltä osin tarkentaisitte tai muuttaisitte 2 luvun muita säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 2

-

3 luku Tukimenettely

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi kaikkiin ehdotetun rahoituslain nojalla myönnettäviin tukiin (kansalliset alueiden kehittämisen varat, EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varat ja Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansallinen vastinrahoitus), mutta luvun säännöksistä voitaisiin tukilajikohtaisesti poiketa 4 - 6 luvussa. Ovatko 3 luvun säännökset tämä huomioiden riittävän selkeitä ja soveltuvia kaikkiin mainittuihin tukilajeihin?

-

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi myös Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansalliseen vastinrahoitukseen. Näettekö erityisesti näiltä osin ongelmia luvun säännösten sovellettavuudessa?

-

Ehdotetun rahoituslain nojalla myönnettävissä tuissa tulee rahoituslain ohella sovellettavaksi myös valtionavustuslaki. Onko tukimenettelystä tältä osin säädetty selkeästi suhteesta valtionavustuslakiin? Onko valtionavustuslain säännöksiä avattu riittävästi muistiossa?

-

Ehdotetussa 15 §:ssä säädettäisiin ennakosta ja sen kuittamisesta nykyistä tarkemmin (Interregin kansallisen vastinrahoituksen osalta kuittamisesta säädettäisiin poikkeus 42 §:ssä). Onko ennakosta ja sen kuittamisesta säädetty selkeästi ja riittävästi?

-

Ehdotetussa 16 §:ssä säädettäisiin tuen maksamisen hakemisesta ja voimassa olevaan nähden sääntelyä tarkennettaisiin EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja kansallisiin alueiden kehittämisen varoihin sovellettavien uusien kustannusmallien käyttöönoton vuoksi. Onko sääntely riittävän selkeää?

-

Ehdotetussa 19 §:ssä säädettäisiin ohjausryhmästä nykyistä tarkemmin. Onko säännös riittävä ja selkeä?

Kyllä on. On kannatettavaa, että ohjausryhmän perustaminen ei ole välttämätöntä, vaan se asetetaan, jos tukihakemuksessa niin edellytetään.

Miltä osin muuten tarkentaisitte tai muuttaisitte 3 luvun säännöksiä? (pyydämme kohdentamaan ehdotukset pykälittäin)

On hyvä, että säädöstatasolla on selkeästi kirjattu, mitä tukihakemuksen on vähintään sisällytettävä. Jos hakijoilta pyydetään muita tietoja kuin mitä asetuksessa on säädetty, on sen oltava erittäin perusteltua toteutettavan hankkeen kannalta. Tämän on tultava selkeästi esiin myös muistiosta. Lisävelvoitteita ja turhaa hallintoa on vältettävä.

Muita huomioita lukuun 3

Asetusluonnoksen mukaan tukihakemukseen tulisi liittää tiedot hakijan taloudellisesta tilanteesta. Velvoite ei koskisi julkisoikeudellisia yhteisöjä.

Hallinnollisen työn kohtuullistamiseksi esitämme, että säädös hakijan taloudellisten tietojen toimittamisesta pysyisi samanlaisena kuin nykyisin voimassa olevassa asetuksessa eli tiedot hakijan taloudellisesta tilanteesta on toimitettava tarvittaessa.

Silloin kun taloudellisia tietoja pyydetään ja hallinnoidaan tietojärjestelmässä, viranomaistietojen on liikuttava saumattomasti ja digitaalisesti. Näin voidaan hakijan hallinnollista taakkaa keventää.

4 luku Kansallisilla alueiden kehittämisen varoilla rahoitettujen hankkeiden kustannusten tukikelpoisuutta koskevat ja muut erityiset säännökset

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi vain kansallisista alueiden kehittämisen varoista rahoitettaviin tukiin. Kustannusten tukikelpoisuutta koskevia säännöksiä tarkennettaisiin voimassa olevaan asetukseen nähden ja tukikelpoisuudesta säädettäisiin pääosin yhteneväisesti EU:n alue- ja rakennepolitiikan tukien kanssa viittaamalla pykälissä tukikelpoisuusasetuksen säännöksiin. Onko yhteneväinen sääntely kansallisissa alueiden kehittämisen varojen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan varojen hankkeiden kesken kannatettavaa?

-

Miltä osin kansallisissa alueiden kehittämisen varoista rahoitettavien hankkeiden kustannusten tukikelpoisuudesta tulisi säätää toisin kuin tukikelpoisuusasetuksessa säädetään?

-

Ehdotetussa 21 §:ssä säädettäisiin kansallisten alueiden kehittämisen varojen hankkeen enimmäiskestoksi kolme vuotta, mikä vastaisi voimassa olevaa. EU:n alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden osalta enimmäiskeston säätämisestä ehdotetaan luovuttavaksi. Onko enimmäiskeston rajaaminen tarpeen?

Enimmäiskeston rajaaminen ei ole tarpeen.

Ehdotetussa 24 §:ssä säädettäisiin luontoissuorituksesta osana hankkeen omarahoitusta. Pitäisikö luontoissuoritus sallia paitsi osana omarahoitusta mutta myös laajemmin yksityistä rahoitusosuutta ja miksi? Miten muuten luontoissuoritusta koskevaa säännöstä pitäisi kehittää?

Voisiko toimintaympäristön kehittämisessä esim. yritysten osallistujat osallistua näin yksityiseen rahoitukseen? Samalla se sitouttaisi heitä hankkeeseen ja yhteiskehittämiseen.

Voimassa olevan rahoitusasetuksen 26 §:ssä säädetystä vastikkeellisen työ tai tuotantopanoksen luovutuksesta ehdotetaan luovuttavaksi. Onko ratkaisu kannatettava? Jos katsotte, että säännös olisi edelleen tarpeen, perustelkaa kantanne.

-

Miltä osin muuten tarkentaisitte tai muuttaisitte 4 luvun säännöksiä? (pyydämme kohdentamaan ehdotukset pykälittäin)

-

Muita huomioita lukuun 4

-

5 luku Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa koskevat erityissäännökset

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi vain Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta rahoitettaviin tukiin. Onko näitä tukia koskevista erityissäännöksistä säädetty selkeästi?

-

Ehdotetussa 34 §:ssä säädettäisiin uudesta ryhmähankkeesta rahoituslakia tarkentavia säännöksiä. Onko säännös riittävä ja selkeä?

-

Miltä osin tarkentaisitte tai muuttaisitte 5 luvun säännöksiä? (pyydämme kohdentamaan ehdotukset pykälittäin)

-

Muita huomioita lukuun 5

-

6 luku Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansallisen vastinrahoituksen toimeenpanoa koskevat erityissäännökset

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi vain Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansalliseen vastinrahoitukseen. Onko Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansallisen vastinrahoituksen toimeenpanoa koskevista erityissäännöksistä säädetty riittävästi ja selkeästi?

-

39 § Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen määrä

Onko teillä kommentoitavaa Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen määrään sekä esitettyihin myöntörajoihin?

-

Miltä osin tarkentaisitte tai muuttaisitte luvun 6 säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 6

-

Muita huomioita rahoitusasetuksesta ja sen muistiosta

Näkemykset ja kommentit, jotka eivät sisälly aiempiin kohtiin

-

Yleistä

Onko asetuksen rakenne mielestänne selkeä sen soveltamisen kannalta?

Jos katsotte, että asetuksen rakenne edellyttää tarkennuksia, voisitteko tarkentaa miltä osin ja miten?

Mitä muuta haluatte kommentoida asetuksen sisältöön tai muistioon nähden?

Asetuksessa annettavien säännösten tarkoituksena on selkeyttää ja yhdenmukaistaa sekä tuen saajien että toimivaltaisten viranomaisten menettelyitä, mitä Suomen Yrittäjät pitää erittäin tärkeänä ja kannatettavana.

1 luku Yleiset säännökset

2 § Määritelmät

Onko asetukseen tarpeellista ottaa määritelmiä koskeva erillinen pykälä?

- o Onko asetuksessa käytetty käsitteistö mielestänne selkeää?
- o Mitkä käsitteet edellyttäisivät tarkennusta ja miten?

-

4 § Tukikelpoisuuden edellytykset

Ovatko tukikelpoisuuden edellytykset näkemyksenne mukaan selkeät? Jos eivät,

- o Miltä osin katsotte edellytykset epäselväksi ja miksi katsotte kohdan epäselväksi?
- o Tulisiko muistiota tältä osin tarkentaa?
- o Miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

5 § Hankkeen tulot

Onko hankkeen tulot ja niiden käsittely määritelty pykälässä riittävän selkeästi? Jos ei,

- o Miltä osin tulojen määrittely ei ole riittävän selkeää?
- o Tulisiko muistiota tältä osin tarkentaa?
- o Miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

Muita huomioita luvun 1 pykäliin ja muistioon

-

2 luku Palkkakustannusten tukikelpoisuus ja yksinkertaistetut kustannusmallit

6 § Palkkakustannusten tukikelpoisuus

Ovatko palkkakustannusten tukikelpoisuutta koskevat yleiset periaatteet riittävän selkeät? Jos eivät,

- o miltä osin periaatteet ovat epäselviä ja miksi katsotte kohdan epäselväksi?
- o Tulisiko muistiota tältä osin tarkentaa ja miltä osin?

Nyt on esitetty useampi malli palkkakustannusten määrittämiseksi. Ohjeistusta erityyppisille hankkeille ja -hakijoille on selkeytettävä. Olisi tärkeää, että hakijoille olisi selvät hanketyypit ja esimerkkimallit siitä, milloin kannattaa käyttää mitään mallia. Lisäksi työtuntien on voitava edelleen vaihdella kuukausittain työtarpeen mukaan, kunhan se täytyy keskimääräisesti hankkeen aikana.

7 § Palkkakustannusten yksikkökustannusmalli

Onko palkkakustannusten yksikkökustannusmalli määritelty pykälässä riittävän selkeästi? Jos ei,

- o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?
- o Voisitteko perustella tarkennusta edellyttävän kohdan?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

Tukikelpoisuusasetuksen 7 § palkkakustannusten yksikkökustannusmalli vaikuttaisi olevan uusi. Luonnosmuodossaan se jää vielä epäselväksi. Esimerkiksi yritysten kehittämishankkeiden sisältämät palkkakulut sisältävät usein sellaisen henkilöstön palkkauksen, johon ei em.

yksikkökustannusmallista löydy perusteluja. Kyse voi olla myös ns. paikallisesta sopimisesta, jolloin palkka muodostuu yrityksen ja työntekijän välisellä sopimuksella - erityisesti silloin kun kyseessä on uutta erityisosaamista vaativa hanke. Epäselvä pykälä voi johtaa pahimmassa tapauksessa kulujen hylkäämiseen, vaikka sinällään toteutettaisiin täsmälleen hankesuunnitelmaa. Pykälä tulisi kirjoittaa selkeämmäksi, jotta tuen hakijan kannalta epäselvyydet ja kohtuuttomuudet päätöksiltä vältyvät.

8 § Välittömien palkkakustannusten korvaaminen tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen sekä prosenttimääräinen korvaus palkkakustannusten sivukuluista

Onko palkkakustannusten korvaaminen tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen mielestänne riittävän selkeästi määritelty pykälässä?

Onko prosenttimääräinen korvaus palkkakustannusten sivukuluista mielestänne riittävän selkeästi määritelty pykälässä?

o Jos näin ei ole, miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

Asia vaatii selvennystä, jotta se on selkeästi ymmärrettävissä. Lisäksi hankkeiden työaikakirjanpidossa on huomioita kohtuullisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Uuden säädännön ei pidä tuoda lisävelvoitteita työaikakirjanpidon laatimisessa.

10 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa kehittämishankkeissa eräissä tapauksissa

11 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa investointihankkeissa

12 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan sosiaalirahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa kehittämishankkeissa eräissä tapauksissa

Onko pykälien muotoilu ja sisältö riittävän selkeää? Jos ei,

o miltä osin muotoilua tulisi tarkentaa pykäläkohtaisesti?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi (tarkennukset pykäläkohtaisesti)?

Flat rate - prosenttikorvausmalli sekä kertakorvausmallin kokonaiskustannusarvion nousu 200 000 euroon on kannatettava asia.

16 § Kertakorvausten määrän vahvistaminen

Onko kertakorvausten määrän vahvistamisesta säädetty riittävän selkeästi? Jos ei,

o miltä osin pykälän muotoilu edellyttäisi tarkentamista?

o Miten muotoilua tulisi tarkentaa pykälässä?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

Muita huomioita luvun 2 pykäliin ja muistioon

-

3 luku Tosiasiallisesti aiheutuneet kustannukset ja eräiden kustannusten tukikelpoisuus

19 § Hankinnat

Onko hankinnasta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuus ja kustannusten kohtuullisuuden arvioiminen määritelty riittävän selkeästi määritelty? Jos ei,

o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

Eryteisesti yrityksille on tärkeää informoida selkeästi siitä, milloin laki julkisista hankinnoista ja kilpailutussäädökset tulevat sovelletuiksi hankkeissa. Yrityksille pitää tarjota tietoa ja neuvontaa hankintalain soveltamisesta.

Onko arvonlisäveron tukikelpoisuudesta ja sen osoittamisesta säädetty riittävän selkeästi? Jos ei,

o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

25 § Tuen ulkopuolelle jäävät kustannukset

Onko tuen ulkopuolelle jäävistä kustannuksista säädetty riittävän kattavasti ja selkeästi? Jos ei,

o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

Muita huomioita luvun 3 pykäliin ja muistioon

-

4 luku Erinäiset säännökset

26 § Tukipäätöksessä hyväksytyjen kustannuslajien väliset muutokset

Selkeyttääkö kustannuslajien välisestä muutoksesta säädetty hankkeiden toimeenpanoa? Jos ei,

o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

Muita huomioita tukikelpoisuusasetuksesta

Näkemykset ja kommentit, jotka eivät sisälly aiempiin kohtiin

-

IV Mitä muuta haluatte sanoa?

Näkemykset ja kannanotot, jotka eivät sisälly edellä asetuskohtaisesti esille tuomaanne

Tikkala Janika
Suomen Yrittäjät